

forstaa den fattige Del af Befolkningen. Derfor vilde det naturligtvis være ønskeligt, om de saa snart som muligt vilde forandre deres Livslyn; men jeg kan ikke negte, at der ikke meget Haab derom efter de Forhandlinger, der her er førte.

Det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Tutein) omtalte i Dag de kjøbenhavnske Forhold og yttrede, at Kjøbenhavn havde viist sig ikke at kunne brødføde sine Fattige, og at man derfor havde maattet ty til Landet, og anmode det om Hjælp i Nøden, og at Landet beredvillig havde ydet denne. Ja, det har Landet gjort, og Arbejderne ere Landet taknemmelige derfor; men jeg skal sige, hvorfor Kjøbenhavn ikke kunde brødføde sine Fattige, og ikke kan gjøre det. Sagen er nemlig den, at Kjøbenhavn har Andet at bestille, saavel paa Godgjørenhedens som paa andre Omraader, idet der er bleven indsamlet Penge til Slotte, Fæstninger og Selvbefættningen midt i den haardeste Nød om Vinteren. Saaledes er det nuværende Regimente, at det ikke alene har lagt Beslag paa Statskassens Penge til Anlæg af Fæstninger trods Befolkningens Dnske, men ogsaa midt i Nøden har lagt Beslag paa Godgjørenheden og opfordret Folk til, ja, maaste mange Gange endog brugt hensynsløse Midler for at faae afhængige Personer til at yde deres Stillinger til Fordel for Fæstninger og Kanoner i Stedet for at yde Hjælp til Brødfødningen af de Fattige, da de sultede. Derfor kunde Kjøbenhavn ikke brødføde sine Fattige, i det Mindste var det en af de væsentligste Grunde, hvorfor Godgjørenheden var mindre. Vi fik jo den Gang ikke saa lidt Hjælp fra Landet; men der kom ogsaa et underligt Bidrag fra Staten, som det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgfreds glemte at tage med, og det er et Bidrag, der vidner saa overordentlig meget om de Herrers Medfølelse udmaalt paa den Maade, som de Herrer altid ville have den udmaalt paa oversfor de Fattige. Staten gav nemlig fri Befordring paa Jernbanen for de Varer, der blive skænkede Kjøbenhavns Fattige. Det kostede ikke mange Kroner; og derfor kunde man godt gaa med til det Statstilskud. Naar det blot ikke dreier sig om for mange Kroner, kan man nok gaa med til Statstilskud, men saa snart Millionerne skulle rulle, kan det ikke gaa an. Kommer den Fattige, og banker paa Statskassens Laag, kan man altid være sikker paa, at der sidder en Godseier paa det. Han flytter sig ikke godvillig, og hans Benner staa paa Vagt for at hjælpe ham at holde paa Laaget, hvis han ikke er stærk nok dertil. Nei, der er foreløbig ikke Noget at hente i

Statskassen for den Fattige; men i Morgen, naar Dagsordenen fortsættes, skal man se, hvor Millionerne rulle, hvorledes Godseierne flytte sig fra Laaget og lade Pengene rulle ud til Fæstninger og Kanoner osv. Der er intet Kniberi. 300,000 Kr. mere til et Fort er jo en Bagatel, det er jo ikke de Fattige, som skal have Pengene, men det er de Fattige, der skulle skydes en Gang, hvis det bliver til Noget med Forterne. Lad os altsaa staa det fast, at vi ved denne Lovs Behandling have lært de Herrers Standpunkt at kende. Naar de Fattige banker paa Statskassen, er den luftet, men naar Militarismen banker paa, staa den aaben paa vid Gab, og det er det, som er vort Lands Ruin. Det er derfor godt, at dette Lovforslag er blevet diskuteret her i denne Sal og er blevet diskuteret saa godt, som det efter min Mening er Tilfældet. Selv om vi ikke faae Lovforlaget fuldt gennemført, glæder det mig dog, at jeg har været med at bringe det frem og bidrage til den Diskussion, som her er ført. Det er godt, at dette Lovforslag netop er kommet paa Dagsordenen sammen med de militære Love, om hvilke Diskussionen i Morgen vil dreie sig; thi jeg er overbevist om, at det vil klare meget hos Befolkningen, naar den ser, hvorledes Loven om Hjælp til de Fattige er bleven behandlet i Dag og de Standpunkter, man har indtaget, og naar den i Morgen ser, hvorledes Standpunkterne stille sig, naar de militære Love komme til Behandling. Man kan være sikker paa, at det nok skal vække Tanker hos Befolkningen og sætte Frukt i Fremtiden. Derfor ser jeg ikke saa mørkt paa Tingene.

Formanden (Høgshro): Jeg tror dog at maatte minde det ærede Medlem om, at vi have almindelig Værnepligt her i Landet, saaat det ikke blot er de Fattige men ogsaa alle andre Samfundsklasser, der ere udsatte for Krigens Farer.

Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds har begjært Ordet for tredje Gang. Under Forudsætning af Thingets Samtykke vil jeg give ham det.

C. Ravn: Jeg ønsker blot at knytte nogle Bemærkninger til, hvad der fremkom fra det ærede Medlem fra Frederiksværk (Holck). Han mente, at jeg grundig havde misforstaaet hans Udtalelse. Det skulde glæde mig, hvis Tiden skulde vise det, saa meget mere som han i Dag særlig slog paa, at han haabede, at der maaste kunde naas et Maal. Saa som han imidlertid senere med en Udtalelse, der i Grunden slog det Hele ned, idet han sagde, at naar han ikke